

Báječné ženy ve stíhačkách

dnes 07:37

Příznivci **letectví** v názvu článku poznali obdobu slavných knížek Břetislava Ditrycha Báječné ženy na létajících strojích (Knižní klub, 2000) a Báječní muži na létajících strojích (Libri, 2003). Já jsem měla tento týden možnost poznat dvě báječné ženy na létajících strojích osobně. V úterý v Národním technickém muzeu proběhl **speciální** program ve spolupráci s **Americkým** centrem, jehož tématem byly ženy ve **vojenském letectví**.

Ženy v boji nejsou nic nového, a teď nemám na mysli Amazonky, Janu z Arku či jiné bájně hrdinky. V historicky známé době to bylo například ve **válce** Severu proti Jihu. V 18. století však ještě ženy bojovaly v přestrojení za muže. Ve druhé světové **válce** už působilo v **armádě** osmset tisíc žen, většinou v zázemí, ale byly i bojovnice v předních liniích. Pokud jde o **letectví**, například britská **armáda přijímala** pilotky, které získaly pilotní licenci v době rozmachu **letectví** v první polovině 20. století. Sovětská **armáda** měla tři ženské **letky**, nejznámější bylo noční bombardovací komando. Asi nejslavnější válečnou pilotkou byla kontroverzní Hanna Reitsch, která působila jako **testovací** pilotka německé **armády**.

U nás je dlouhá tradice žen v **letectví** - první **česká** pilotka, bývalá operní pěvkyně Božena Laglerová získala pilotní průkaz již v roce 1911. Na začátku 50. let byly vycvičeny v **Československé armádě** dvě dívčí **letky**, které měly celkem padesát **pilotek**. Později však už ženy na **letecké pozice** v **armádě** nepřijímali, na **Vojenské akademii v Brně** (nyní **Univerzita obrany**) byl obor **vojenský pilot** otevřen pro dívky až po roce 2000. První **absolventka** dokončila studium v roce 2006, ale o té řeknu více v další části vyprávění.

Večer v Národním technickém muzeu se skládal z promítání **amerického** dokumentárního filmu Women Combat **Pilots** – The Right Stuff , po němž následovala beseda Ženy v **českém vojenském letectvu** - perspektivy do budoucna. Film tvořil průřez historií žen v **letectví**, a to nejen **vojenském**. **Letos** uplynulo sto let od toho, kdy Harriet Quimby jako první žena přelétla na letadle Blériot kanál La Manche. Záběry z historie střídaly záběry ze současného života příslušnic **amerických vojenských leteckých sil** a vše bylo proloženo vyprávěním **pilotek**. **Veteránky** ze druhé světové **války** si stěžovaly, že nebyly doceněny a dál už uplatnění v **armádě** nenašly. Byl to typický jev, že v době světových válek, kdy bylo potřeba co nejvíce sil k **obraně** státu, byly ženy nadšeně **přijímány** do **armády**, do průmyslu i jinam do praxe. Po skončení **války** byly opět odstraňovány s tím, že se má v míru společnost vrátit do "normálního" stavu, čímž bylo (a dodnes bohužel někdy stále je) myšleno, že pracují muži a ženy se starají o domácnost. Osobně jsem tuhle logiku nikdy nepochopila. Mně připadá normální pracovat a ženy, které v dnešní době, kdy jim (v Evropě) nikdo nebrání v přístupu ke vzdělání a k většině profesí, zůstávají dobrovolně v domácnosti, na mě působí mírně řečeno divně. Možná je to právě tím, že o svoje práva už nemusí bojovat jako předchozí generace, a tak si jich přestaly vážit. Ale to by bylo na jiné téma.

Diskuse se zúčastnili čtyři hosté. Úvodní řeč pronesl a krátký rozhovor poskytl pukovník Patrick T. Sullivan, **vojenský a letecký přidělenec** velvyslanectví **USA** v Praze.

Zájem o program byl tak velký, že organizátoři museli přidat před sedadla dvě řady židlí. Dalším hostem byl **velitel Vzdušných sil armády České republiky**, brigádní **generál** Ing. Jiří Verner.

Hlavní hvězdy večera, kvůli nimž přišla asi většina diváků, byly dvě ze tří **pilotek**, která má v současnosti **česká armáda**, Kateřina Hlavsová a Pavlína Engelová.

Nadporučice Ing. Kateřina Hlavsová působí jako starší **pilot** 2. pilotního roje 212. **taktické letky** 21. křídla **taktického letectva** 21. **základny taktického letectva Čáslav**.

Kateřina vyprávěla, jak se dostala k **letectví**. Když jí bylo patnáct let, letěla s rodiči na dovolenou, sledovala práci **pilotů**, což bylo tehdy možné, a líbilo se jí, co dělají. Jako střední školu studovala sportovní gymnázium, hrála hokej a v sedmnácti **letech** začala chodit do aeroklubu na větroně. Když otevřeli pro dívky obor **vojenský pilot**, tak se přihlásila a byla přijata. Postupně létala na Zlínech, na Albatrosech a v současné době létá na stíhacích strojích **L-159 Alca**. Má nalétáno asi 650 hodin. V budoucnu by chtěla přejít na Gripeny. Je otázka, jak by svoji praxi uplatnila v boji, když naše **armáda** (podobně jako **USA**, ale na rozdíl od Kanady, Francie nebo Skandinávských zemí) neumožňuje

nasazení žen přímo v **bojové linii**. V **americké armádě** by se to ale už mělo změnit. Zajímavé je, že se argumentuje zejména menší fyzickou odolností a menší vytrvalostí žen, přestože je známo, že ženy mají naopak lepší vytrvalostní schopnosti, (zatímco muži mají lepší výsledky v silových disciplínách). Například v ultravytrvalostních a extrémních bězích, které jsou dlouhé až tisíce kilometrů a probíhají v pouštích, velehorách či arktických podmínkách, a závodníci často běží s výstrojí na zádech, mají ženy nejen srovnatelné výkony s muži, ale často vyhrávají v absolutním pořadí a zejména jich mnohem méně z těchto extrémních závodů odstupuje. Výhodou žen při vytrvalostních výkonech je nižší hmotnost (vyšší hmotnost = vyšší spotřeba energie) a větší zásoby tuku, z nichž se uvolňuje energie při vytrvalostním výkonu a také chrání proti chladu. Ostatně i přítomní zkušení profesionálové potvrdili, že mají ženy obvykle lepší odolnost při snášení extrémních podmínek.

Nadporučice Ing. Pavlína Engelová působí jako starší **pilot** 1. roje 242. transportní a **speciální letky** 24. křídla dopravního **letectva** 24. **základny dopravního letectva** Praha-Kbely.

Jak plukovník Sullivan, tak **generál** Verner hovořili v tom, smyslu, že není žádný rozdíl mezi tím jak pracují pilotky a **piloti** a více žen na podobných postech by uvítali. V diskusi jsem podotkla, že jsem byla na ČVUT jediná studentka mezi padesáti kluky a zeptala jsem se hostů, co by bylo třeba změnit, když existuje určitý společenský fenomén, kdy jsou dívky od dětství vychovávány k jiným činnostem, než jsou technické obory nebo práce v **armádě**. Příliš nevěděli, o čem mluvím, protože takový problém sami neznají. Pavlínu přivedl k létání její otec, který je také **vojenský pilot**, a navrhl jí, jestli by chtěla studovat stejný obor. Když se jí jedna velmi mladá dívka zeptala, jestli je ten obor těžký pro holku, tak se jí zeptala, jak to myslí, v čem by měl být těžší než pro kluka.

Diskuse se celkem protáhla. Dozvěděli jsme se, že Pavlína má nalétáno tisíc hodin, z toho skoro polovinu na **letounech** CASA-295M určených pro **leteckou přepravu** nákladů a osob na krátké a střední vzdálenosti a se strojem létá do států Evropy, Asie, a severní Afriky. Také vyprávěla, jaký má vztah ke skákání padákem, a zaznělo i to, že dámy dosud nemají na **základně** vlastní sprchu. Jeden posluchač předem upozornil že bude mít kuriózní dotazy a potom se ptal, proč mají **Gripeny** dveře napravo nebo, jestli může mít **pilot stíhačky** plomby. Na dotaz týkající se kvality a spolehlivosti letadel CASA odpověděl **generál** Verner, že se nemá věřit tomu, co píšou noviny a říkají média.

Člověk nemá často příležitost k **setkání** se stíhacím **pilotem**, tím méně pilotkou. Můžu říct, že pro mě to byl velice příjemně strávený večer, a i když se o **letectví** zajímám už dlouho, toto **setkání** hodně posunulo moje obzory.

Pod následujícím odkazem je článek o historii **letectví**, který jsem napsala jako semestrální práci do předmětu Historie během studia na ČVUT.

<http://www.volny.cz/elize/letectvi.html>

URL| <http://kubickova.bigblogger.lidovky.cz/c/299621/Bajecne-zeny-ve-stihackach.html>